Александар
Ристески

60 години живот

40 години творештво

УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА - СКОПЈЕ

АПРИЛ, 1997

Нашиот пејзаж може да биде неисцрпна инспирација: Онака расцепкан, трнлив, измачен, а во исто време силовит, снажен. На платното, се разбира, го сликам онака како јас го гледам. И тоа не се пусти предели без живот. Во нив нешто се случува, а тие случувања зборуваат за човекот што тука се родил, за неговата историја, за неговиот живот...

Александар Ристески

Оваа година Александар Ристески одбележува јубилеј: шеесет години живот и четгириесет години неуморно творење, со кое остави длабог белег во нашата ликовна култура. Несомнено е дека се работи за личност која во своите создавања, во својот сликарски опус успеа да створи автентична ликовна нота, својствена, градена со неуморна работа во тек на цели четириесет години.

Ристески со децении е присутен во разни ликовни поставки во сите наши музеи, галерии или разни збирки, преку презентации, самостојни или групни, но неговиот развој не и е познат во потполност на јавноста. Ова ретроспективно прикажување кое, верувам, ќе успее да осветли повеќе детали од неговото творештво, со оглед на тоа дека за прв пат, преку еден антологиски избор, во целина се среќаваме со неговото целокупно дело, каде се оцртува неговата уметничка личност, секогаш доследна на својот концепт и идеи, со разни повремени преобразби.

Ристески е еден од оние сликари чии платна се ведаш претпознатливи. Една од доминантните карактеристики на неговото сликарство е композициската структура составена од елементи или, пак, знакови кои, секој за себе може да претставува една ликовна целина. Тоа се мозаични композиции кои меѓусебе се поврзуваат преку разни комуникации и со тоа создаваат една цврста целина што е главна идеа на авторот. Содржината и изразот на своите дела Ристески го наоѓа првенствено во себе, во својата интима, насобрана во тек на повеќе децении. Тоа е уметност на постојан, одреден и непрекинат континуитет во која новото го надополнува предходното. Со пропорции на формите, а посебно со деталите со едно ненаметливо движење, се доаѓа до целината, негувана на разни начини.

Ристески го користи цртежот како почетен создавачки импулс и потоа, го дава основниот правец и ја почнува потрагата за создавање на делото. Тој ја избегнува илустративноста на елементите со тоа што навлага во обработка на истите најчесто со јак ќолорит и структуирање на формите. Нив ги изразува во одлучни контури каде колористичките финеси доаѓаат во прв план. Единството на бојата и формата го карактеризира творештвото на Ристески уште од раните дела: "две Мртви природи" насликани во 1957 година, "Женски акт", 1959 и "Акт на една госпогица", 1959, во кои е видлива фигурација својствена за неговиот темперамент. Ликовите се робусни, со намерни деформации, сликани пастуозно и во нив цртежот е во преден план. По овој период, од 1960 година наваму, Ристески пристапува на обработка на македонскиот пејзаж, на сопствената почва. Тие сведошта се афирмираат на разни начини, независно од историјатот или временските прилики, во кои, тој ги внесува дотогашните свои знаења и искуства. Тој е ослободен од оптоварувањето на современиот урбан пејзаж, голата фактографија или урбаните предели со сите негови одлики. Ми се чини дури дека во целокупното свое творештво Ристески аналитички пристапува кон една панорамска визија на ова поднебје. Во неговите пејзажи постојано наоѓаме некои нови содржини. Со својствена жестина тој си зема за задача, во почеток парцијално, да пренесе на платно делови од оваа наша земја ("Пејзаж со црн камен", 1964, "Планина после пожар", 1988, "Младо жито", 1989, "Чуден изглед на нивата", 1990 и т.н.) за да дојде на крајот до една глобална структура која сеуште успева да ја пронаоѓа, обработувајќи ја најчесто со "живи" бои и на свој својствен начин како да не воведува во нешто што секојдневно го губиме. Тоа е дел од неговата интима што веќе со децении тој успева да ја пренесува во своите дела, најчесто фиксирајќи ги ефектите врз одредени делови од природата диференцирајќи ги со нему својствена прецизност. Тие се вклопени во една географска пространост, која понекогаш изгледа дека е во втор план бидејки, навидум, е работена без претензии да го предизвика консументот. Тогаш фонот е "чист", работен "во еден потег" без никакви светло-темни ефекти. Но, тој умее веднаш, во следното насликано платно, истиот тој детал да го пренесе со посилна гама, преплетена со главната тема од неговите носталгични записи.

Дружејќи се со неговите дела доаѓаме до заклучок дека во творештвото на Александар Ристески не постојат некои видливи фази, бидејќи во мотивот кој го обработува од дело во дело, без да западне во конвенционална рутина внесува и нешто ново. Тоа е видливо и во бојата и во формата како и во драматиката, пренесена или нијансирана со светли или темни детали полни со експресивен набој.

Во делата создадени во последните две-три години Ристески го резимира изминатиот пат. Содржините, насобрани кај Ристески сите овие години, а кои станаа дел од неговото битие, денеска тој ги пренесува со посилен интензитет, фиксирајки ги ефектите со поголема драматичност, чувствувајки дека природата која постојано ја анализира, ја разградува или ја доградува, создавајки нови ликовни склопови, се губи како што еден ден ке ја снема и врбата од Св.Наум со векови изложена на ветрови и громови, а која е главен мотив во делото "Непопустливост", од 1988 година.

Коста Мартиновски

АЛЕКСАНДАР РИСТЕСКИ - Академски сликар

Роден е на 10.03.1937 година во Прилеп. Гимназија завршил во Прилеп, а Академија за ликовни уметности со постдипломски студии 1962 година во Белград. Како стипендист на фондот Моша Пијаде престојувал во Италија и Франција. Студиски престојувал во Грција, Бугарија и Русија. Член е на ДЛУМ од 1960 година. Професор е во Училиштето за применета уметност во Скопје.
Адреса: ул. " Алпи" бр. 15, наслеба Бутел 2, Скопје

САМОСТОЈНИ ИЗЛОЖБИ

1962 - Белград, Галерија на УЛУС (со М.Ѓорѓевиќ).
Скопје, Работнички дом (со М.Ѓорѓевиќ)
1963 - Прилеп, Изложба во слободен простор (со Ѓ.Ачески).
1964 - Прилеп, Фоаје на Народниот театар.
1965 - Скопје, Работнички дом.
1966 - Белград, Галерија КНУ (со С.Маневски).
1968 - Скопје, Уметничка галерија.
1971 - Скопје, Уметничка галерија.
1973 - Скопје, Уметничка галерија.
1974 - Струмица, Работнички универзитет.
1976 - Скопје, Музеј на Современа уметност.
1984 - Скопје, Уметничка галерија.
1990 - Скопје, Угостителски дуќан "Јоле".
1995 - Прилеп, Народна библиотека "Борка Талески".

ПОЗНАЧАЈНИ ГРУПНИ ИЗЛОЖБИ:

Од 1963 учествувал на сите изложби на ДЛУМ.
1957,1958 учествувал на повеќе групни изложби во Белград.
1958 - Прилеп, со групата 58.
1960 - Скопје, Петмина млади.
1961-63, како член на УЛУС на сите негови изложби.
1961 - Белград, НОВ во делата на ликовните уметници на Југославија.
1962 - Белград, II Октомврски салон.
1963 - Белград, НОВ во делата на ликовните уметници на Југославија.
1964 - Риека, III биенале на младите.
1965 - Скопје, Скопје '63 низ ликовни творби.
- Рим, Милано, Торино, Уметноста во Македонија денес.
- Словен Градец, Мир, хуманост и пријателслтво меѓу народите.
1966 - Белград, НОВ во делата на ликовните уметници на Југославија.
- Риека, IV биенале на младите.
- Белград, Љубљана, Сараево, Современо македонско сликарство.
1967 - Скопје, Современо македонски сликарство - млада генерација.
- Нови Сад, Македонски умемтници од најмладата генерација.
- Белград, III Југословенско триенале.
- Скопје, Современи македонски уметници - актуелни тенденции.
- Скопје, Аспекти на цртежот во Македонија.
1968 - Скопје, Наше минато
1969 - Истамбул, Анкара, Современа македонска уметност.
- Повеќе држави на Блиски Исток, Изложба на југословенска уметнност.
- Скопје, 25 години АСНОМ.
- Ферара, Современа македонска уметност.
Белград, Сараево, Загреб, Современа македонска уметност.
1970 - Скопје, Моето сакано дело.
1971 - Скопје, Дела на македонски уметници од колекцијата на МСУ.
1971/72 - Скопје, Нашето историско минато во делата на ликовните уметници.
1973 - Прилеп, Изложба на прилепските ликовни уметници.
Пореч, XIII АНАЛЕ.
Рим, 16 современи македонски уметници.
Аранѓеловац, Галерија 6 x 6.
1974 - Скопје, Жената како инспирација на ликовните уметници.
1975 - Сараево, Современа југословенска уметност.
1978 - Грац, 16 современи македонски сликари.
Бања Лука, Современа македонска уметност.
1982 - Скопје, Современа македонска уметност.
1993 - Скопје, Апстрактна уметност во делата на ликовните уметници на Македонија.
1994 - Скопје, Антологија на ликовната уметност на ликовните уметници на Македонија 1894 - 1994.

НАГРАДИ И ПРИЗНАНИЈА:

1968 - III награда за сликарство на изложбата "Наше минато", Скопје.
1974 - Ноемвриска награда за сликарство на град Скопје.
1980 - Награда "Нерешки мајстори" за сликарство.

МОНУМЕНТАЛНИ ДЕЛА:

Мозаик во поштата во Прилеп.
Маслена слика во поштата во Куманово.
Ѕидна слика во Стопанска банка - Скопје.
Ѕидна слика во Народен театар Струмица.

Застапен е во повеќе приватни и општествени колекции во Америка, Австралија, Европа и сите поранешни југословенски Републики.

“Свет камен”, 1996

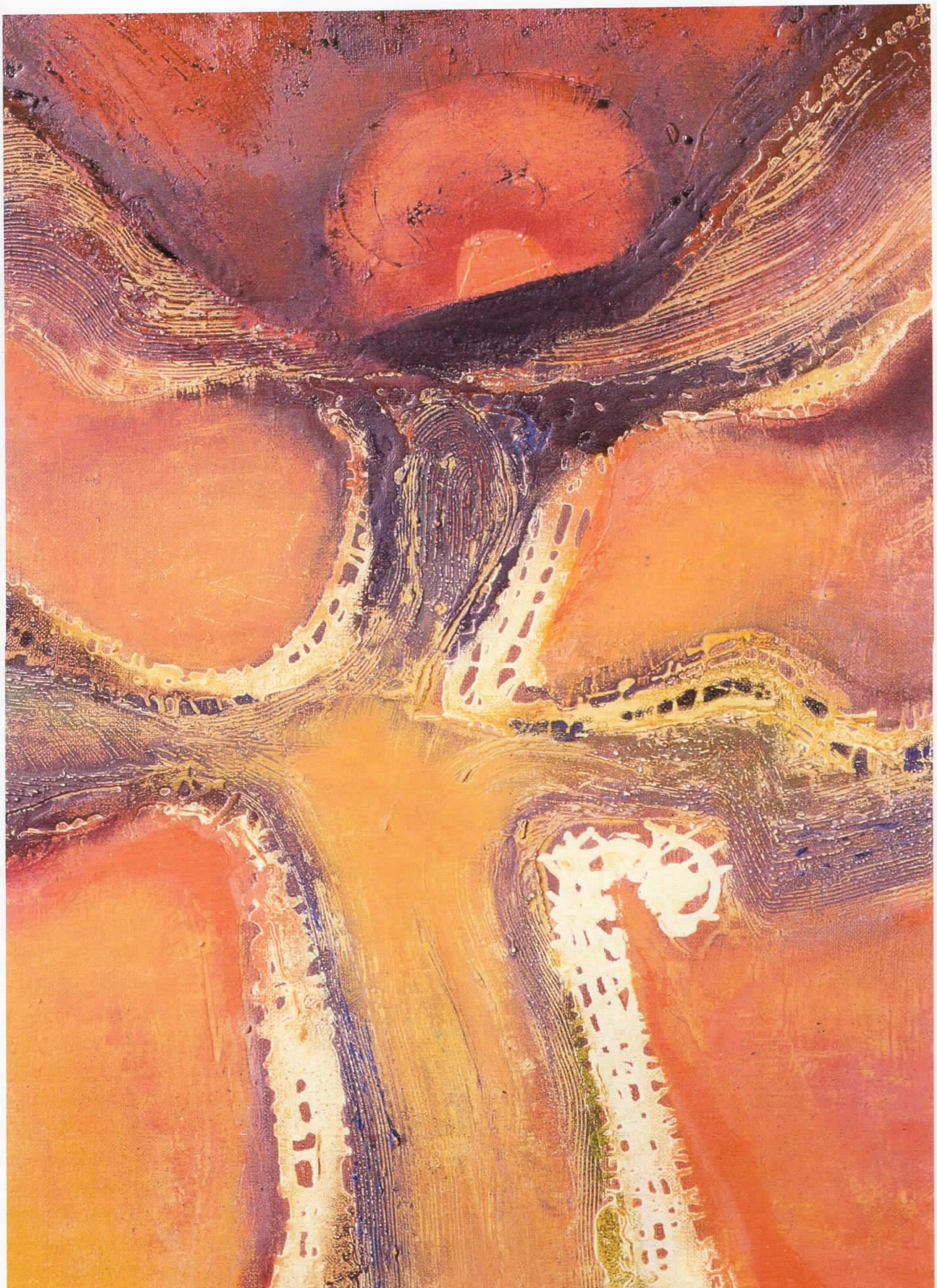

“Кога зајдува сонцето” , *1995*

КАТАЛОГ

1. ***ПОРТРЕТ НА СТАРЕЦ, 1957***
масло на платно, 100 x 60 см.
сопственост Славе Ристески - Скопје
2. ***МРТВА ПРИРОДА СО ПИПЕРКИ, 1957***
масло на платно, 63 x 100 см.
сопственост Славе Ристески - Скопје
3. ***МРТВА ПРИРОДА СО БОКАЛ, 1957***
масло на платно,100 x 60 см.
сопственост Славе Ристески - Скопје
4. ***ЖЕНСКИ АКТ, 1959***
масло на платно, 82,5 x 120 см.
сопственост на авторот
5. ***АКТ НА ЕДНА ГОСПОЃИЦА, 1959***
масло на платно, 81 x 147 см.
сопственост на авторот
6. ***ПОРТРЕТ, 1959***
масло на платно, 100 x 80 см.
сопственост Радмила Угриновска - Скаловска
7. ***СТАР ДОЈРАН, 1961***
масло на платно, 70 x 100 см.
сопственост Јован Ристевски - Скопје
8. ***АПСТРАКТЕН ПЕЈЗАЖ, 1961***
масло на платно, 130 X 100 СМ.
сопственост на авторот
9. ***ТРИУМФ НА ЕСЕНТА, 1963***
масло на платно,
сопственост Петре Богданов - Кочко
10. ***ПЕЈЗАЖ СО ЦРН КАМЕН, 1964***
масло на платно, 112 x 155 см.
сопственост на авторот
11. ***ПЕЈЗАЖ I, 1964***
масло на платно, 110 x 155 см.
сопственост МСУ - Скопје
12. ***ВО ЧЕСТ НА ХАРТУНГ, 1964***
масло на платно, 110 x 153 см.
сопственост Уметничка галерија Скопје
13. ***БЕЛ ПЕЈЗАЖ, 1964/65***
масло на платно, 155 x 112 см.
сопственост МСУ - Скопје
14. ***СЛИКА бр. 2, 1965***
масло на платно, 145 X 187 см.
сопственост МСУ - Скопје
15. ***ИЗГОРЕ КРАТОВО, 1965***
масло на платно, 140 x 110 см.
сопственост Мемет Нурединовски - Скопје
16. ***ДОЖДОТ ЈА ОДНЕСЕ НИВАТА, 1967***
масло на платно, 142 x 95 см.
сопственост МСУ - Скопје
17. ***ДЕРВЕН II, 1967***
масло на платно, 140 x 110 см.
сопственост Радмила Угриновска - Скаловска
18. ***НИВЈЕ, 1968***
масло на платно, 140 x 119 см.
сопственост МСУ - Скопје
19. ***КОМПОЗИЦИЈА, 1968***
масло на платно, 140 x 100 см.
сопственост МСУ - Скопје
20. ***ОД МАРКОВИ КУЛИ, 1968***
масло на платно., 110 x 140 см.
сопственост Александар Андонов - Скопје
21. ***ПОСНА ЗЕМЈА, 1968***
масло на платно, 140 x 120 см.
сопственост МСУ - Скопје
22. ***МОЈОТ ПЕЈЗАЖ, 1969***
масло на платно, 154 x 111 см.
сопственост Уметничка галерија Скопје
23. ***ОПЛАКУВАЊЕ, 1970***
масло на платно, 110 x 140 см.
сопственост Петре Богданов - Кочко
24. ***ПРОЦЕП, 1970***
масло на платно, 140 x 100 см.
сопственост МСУ - Скопје
25. ***МЕЃИ ВО ЗИМА, 1970/71***
масло на платно, 95 x 145 см.
сопственост Уметничка галерија Скопје
26. ***МАКЕДОНСКА ЗЕМЈА ИЗМАЧЕНА, 1971***
масло на платно, 200 x 200, 200 x 400, 200 x 200 см.
сопственост МСУ - Скопје
27. ***ПРЕДЕЛ, 1971***
масло на платно, 200 x 130 см.
сопственост Драган Бошнакоски - Скопје
28. ***ЛОЗЈАТА, 1971***
масло на платно, 200 x 130 см.
сопственост Илија Џувалековски - Скопје
29. ***ВРНЕЖ, 1971***
масло на платно, 175 x 175 см.
сопственост Петре Богданов - Кочко
30. ***КАЈ ПЕТЕЛОТ, 1971***
масло на платно, 140 x 120 см.
сопственост Крсте Црвенковски - Скопје
31. ***ПРЕДЕЛ, 1972***
масло на платно, 70 x 99 см.
сопственост МСУ - Скопје
32. ***СЛАНАТА ГИ ФАТИ НИВИТЕ, 1974***
масло на платно, 160 x 130 см.
сопственост семејство Сејфула - Скопје
33. ***СИЛЕН МАСИВ,1974***
масло на платно, 130 x 160 см.
сопственост Ќамуран Тахир - Скопје
34. ***САМОИЛОВИ ШТИТОВИ, 1975***
масло на платно, 130 x 160 см.
сопственост семејство Прокопиеви - Скопје
35. ***НАША СТЕНА, 1975***
масло на платно, 160 x 130 см.
сопственост семејство Сејфула - Скопје
36. ***ЦРВЕНИЦА, 1975***
масло на платно, 160 x 130 см.
сопственост МСУ - Скопје
37. ***ФАТИЈА ЖЕШТИНИТЕ, 1979***
масло на платно, 130 x 88 см.
сопственост Уметничка галерија Скопје
38. ***БРЕМЕ, 1979***
масло на платно, 165 x 115 см.
сопственост семејство Солдатови - Скопје
39. ***НИВА I, 1979***
масло на платно, 115 x 195 см.
сопственост Бато Зарески - Скопје
40. ***УБАВ ПРЕДЕЛ, 1981***
масло на платно, 162 x 115 см.
сопственост Крсте Црвенковски - Скопје
41. ***ПРЕДЕЛ, 1982***
масло на платно, 160 x 112 см.
сопственост Уметничка галерија Скопје
42. ***ГУМНО, 1982***
масло на платно, 120 x100 см.
сопственост Бато Зарески - Скопје
43. ***ДЕРВЕН, 1986***
масло на платно, 140 x 100 см.
сопственост Вера Ацева - Скопје
44. ***ПО ПОВОД ВЕРИДБАТА НА ЌЕРКА МИ ЕВА, 1986***
масло на платно, 100 x 80 см.
сопственост на авторот
45. ***ПЕЈЗАЖ " ЖЕЛКА", 1986***
масло на платно, 50 x 70 см.
сопственост на авторот
46. ***СТРНИШТЕ, 1987***
масло на платно, 80 x 80 см.
сопственост на авторот
47. ***МАСИВ " ТОПАНЧЕ", 1988***
масло на платно, 120 x 110 см.
сопственост на авторот
48. ***НЕПОПУСТЛИВОСТ, 1988***
масло на платно, 100 x 120 см.
сопственост на авторот
49. ***ПЛАНИНА ПОСЛЕ ПОЖАР, 1988***
масло на платно, 110 x 80 см.
сопственост на авторот
50. ***БРДО СО БОЖУРИГИ, 1988***
масло на платно, 80 x 80 см.
сопственост на авторот
51. ***МЛАДО ЖИТО, 1989***
масло на платно, 110 x 100 см.
сопственост на авторот
52. ***НЕИЗВЕСНОСТ, 1989***
масло на платно, 88 x 115 см.
сопственост на авторот
53. ***МНОГУ ГРУТКИ ВО НИВАТА, 1989***
масло на платно, 115 x 88 см.
сопственост на авторот
54. ***ДОЛГОТО САКАЊЕ, 1989***
масло на платно, 81 x 56 см.
сопственост на авторот

55. КАКО ДЕВОЈЧЕ СО КИКИ, 1989
масло на платно, 80 x 65 см.
сопственост на авторот
56. СЕ РОДИ ГОРДАН, 1989/90
масло на платно, 88 x 115 см.
сопственост на авторот
57. ОЖНЕАНО ЖИТО, 1990
масло на платно, 72,5 хг 45 см.
сопственост Славе Ристески - Скопје
58. ЧУДЕН ИЗГЛЕД НА НИВАТА, 1990
масло на платно, 115 x 88 см.
сопственост на авторот
59. НЕОБИЧЕН ПРЕДЕЛ, 1990
масло на платно, 60 x 100 см.
сопственост на Ѓорѓи Карпа
60. ГОДОВИ НА СТАРИОТ ЌУТУК, 1991
масло на платно, 63 x 79 см.
сопственост на авторот
61. ПЕЈЗАЖ "НЕВЕСТА", 1991
масло на платно, 79 x 63 см.
сопственост на авторот
62. КАКО ЖЕНА СО ЃЕРДАН, 1991
масло на платно, 72 x 45 см.
сопственост на авторот
63. ПРЕДЕЛОВ КАКО ДА ВИЕ, 1991
масло на платно, 72 x 45 см.
сопственост на авторот
64. БЛИСКОСТ I,1991
масло на панел, 23 x 33 см.
сопственост на авторот
65. БЛИСКОСТ II, 1991
масло на панел, 33 x 23 см.
сопственост на авторот
66. РАДОСТ, 1992
масло на панел, 39 x 29 см.
сопственост на авторот
67. МЛАДОСТА НЕ СЕ УНИШТУВА, 1992
масло на панел, 39 x 29 см.
сопственост на авторот
68. БРАЗДИ, 1992
масло на панел, 39 x 29 см.
сопственост на авторот
69. ЖОЛТИ КАМЕЊА, 1992
масло на панел, 39 x 29 см.
сопственост на авторот
70. БЕЛИ И ЦРНИ БРАЗДИ, 1992
масло на панел, 29 x 39 см.
сопственост на авторот
71. ДУПЕН КАМЕН, 1992
масло на панел, 39 x 29 см.
сопственост на авторот
72. МАСИВ КАКО "ЖИВОТНО", 1993
масло на панел, 29 x 39 см.
сопственост на авторот
73. ЗЕЛЕНИ НИВИЧИЊА, 1993
масло на панел, 29 x 39 см.
сопственост на авторот
74. СТАРО ДРВО, 1994
масло на платно,45 x 73 см.
сопственост на авторот
75. НИВИ ВО ЗЕЛЕНО, 1994
масло на платно, 55 x 47 см.
сопственост на авторот
76. ЗЕЛЕНА НИВА, 1994
масло на панел, 39 x 29 см.
сопственост на авторот
77. СТЕНА, 1994
масло на панел, 39 x 29 см.
сопственост на авторот
78. БОДЛИКАВО ПРАСЕ, 1994
масло на панел, 29 x 39 см.
сопственост на авторот
79. НИВА СО ВИР, 1995
масло на платно, 41 x 61 см.
сопственост на авторот
80. ВИР, 1995
масло на платно, 41 x 61 см.
сопственост на авторот
81. ВО ЧЕСТ НА ТАТКО МИ, 1995
масло на платно, 41 x 61 см.
сопственост на авторот
82. ЛАКИ, 1995
масло на платно, 61 x 41 см.
сопственост на авторот
83. КОГА ЗАЈДУВА СОНЦЕТО, 1995
масло на платно, 61 x 41 см.
сопственост на авторот
84. СИЛНИ БРАЗДИ, 1995
масло на платно, 54 x73 см.
сопственост на авторот
85. МАЛО БРДО, 1995
масло на платно, 45 x 73 см.
сопственост на авторот
86. ЛАКИ II, 1995
масло на платно, 45 x 73 см.
сопственост на авторот
87. ИЗГОРЕ ГАЛИЧИЦА, 1995
масло на платно,110 x 80 см.
сопственост на авторот
88. ДРВАТА УМИРААТ ИСПРАВЕНИ,
масло на платно, 73 x 45 см.
сопственост на авторот
89. ПРЕСУШЕН ВИР, 1996
масло на платно, 47 x 55 см.
сопственост на авторот
90. ОРАНИЦА ВО ПОЛЕТ, 1996
масло на платно, 47 x 55 см.
сопственост на авторот
91. СВЕТ КАМЕН, 1996
масло на платно, 55 x 47 см.
сопственост на авторот
92. ЖЕШТИНА, 1996
масло на платно, 47 x 55 см.
сопственост на авторот
93. ЛЕТАЛО, 1996
масло на платно, 147 x 150 см.
сопственост на авторот
94. НАША СТЕНА, 1996
масло на платно, 185 x 121 см.
сопственост на авторот
95. ВРСНИКОТ НА ЦАР САМОИЛ, 1996/97
масло на платно, 150 x 220 см.
сопственост на авторот
96. НЕМИРЕН ПЕЈЗАЖ, 1996
масло на платно, 186 x 110 см.
сопственост на авторот
97. ЦРВЕНИ ОРАНИЦИ, 1995/96
масло на платно, 225 x 150 см.
сопственост на авторот
98. ИЗЛЕГУВАЊЕ НА МЕСЕЧИНАТА, 1993
масло на панел, 29 x 39 см.
сопственост на авторот
99. ПЕПЕРУГИ, 1993
масло на панел, 29 x 39 см.
сопственост на авторот
100. ПАУН, 1993
масло на панел, 39 x 29 см.
сопственост на авторот
101. КАЈ ЦРКВИЧЕТО, 1993
масло на панел, 29 x 39 см.
сопственост на авторот

На насловна страна:
"Жештина", 1996

Издавач:
Уметничка галерија - Скопје
Главен и одговорен уредник:
Драган Бошнакоски
Организација на изложба, предговор,
биографски и каталошки податоци:
Коста Мартиновски
Ликовно обликување:
Денко Матевски
Колор Слајдови:
Ѓорѓи Тричковски
Печат: "Догер"
Тираж: 300

"Силни бразди", *1995*